

Preken

Van de Protestantse Gemeente Enschede
Opstandings / Deta Kerk

5 februari 2012, 5e zondagna Epifanie, Ezechiël 1:1 – 14, Marcus 1:29-39

Ds Zuurmond

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus,

Er zijn er die beweren dat dit de reden is waarom Petrus de Heer later verloochend heeft! Die genezing van z'n schoonmoeder... Petrus heeft het Jezus nooit helemaal kunnen vergeven.

Voor anderen is de Evangelielezing van vandaag vooral belangrijk om hier te lezen dat de eerste paus dus wél getrouwd is geweest. Tenminste, hij had wél een schoonmoeder. Dat een deel van de wereldkerk in later tijd zal zweren bij het celibaat hebben ze dus niet van Petrus, de zogenaamde 'eerste Paus', geleerd. Hoezo 'roomser dan de Paus' - zo mogen met name protestantse bijbeluitleggers graag even opmerken bij de lezing van vandaag.

Voor het overige is er echter over het tekstgedeelte dat wij zo juist lazen bij mijn weten verbazingwekkend weinig geschreven in de kerkgeschiedenis. Dat heeft z'n reden. Het verhaal komt nog niet zo heel lang voor op de kerkelijke leesroosters. En dat betekent dat het in zekere zin nog braak ligt. We hebben er als kerk nog maar weinig ervaring mee. Er moet nog worden geploegd. En dan kan het in onze moderne tijd alle kanten op. Zeker een verhaal dat zo kort en cryptisch is geeft aan uitleggers natuurlijk veel ruimte. En dus zal de prediking in de talloze kerken die overal ter wereld met ons mee-lezen zeer bont zijn.

Is Jezus een magische wonderdokter wiens macht dáár begint waar de macht van onze doktoren ophoudt? Of kunnen we met zo'n bovennatuurlijke genezing niet zo veel, en maken we van Jezus een soort super-psychotherapeut die meteen doorziet dat de ware ziekte van Petrus' schoonmoeder tussen haar oren zit - dat ligt bij nader inzien voor de hand, want het zal je maar gebeuren dat je schoonzoon, op wie je voor je lieve dochter al je hoop had gesteld, van de éne op de andere dag z'n beroep er aan geeft om voortaan als een blinde achter d'één of d'andere charlatan aan te

wandelen. Tja, dan is het voor zo'n schoonmoeder inderdaad heel heilzaam om in een goed pastoraal gesprek uitgelegd te krijgen dat de mens niet bij brood en vis alleen leeft...

Van wonderdokter tot psychiater - je komt het allemaal tegen. En als die genezing bij nader inzien te moeilijk is... dan kunnen we in onze preek ook nog vluchten naar preken we liever over de stilte die Jezus zoekt, ná het verhaal van de genezing. Preken over de waarde van stilte en inkeer, dat is lekker veilig.

Kortom, de verzamelde uitleggers van onze moderne tijd komen met een bont spectrum van uitleg – al dan niet gesteund door meer of minder nauwkeurige exegetische.

Hier in de Opstandingskerk voegen wij aan dit bonte spectrum vanmorgen ons eigen kleurtje toe. Laten wij eens proberen nader toegang tot de bijbeltekst te vinden door te beginnen met kijken naar de vrouw gebeurt nádat zij genezen is. Want, zo lezen we, nadat de koorts de schoonmoeder van Petrus heeft verlaten, begon zij 'voor hen te zorgen' (NBV). Je ziet het voor je: hup, pyjama uit schort aan, pannen op het vuur, en tussendoor snel met de thee en de koekjes rondgaan. In de oude vertaling stond het er toch mooier: ze begon te dienen. *Diakonein*, in het Grieks. Zij diakende. Koud is ze opgestaan, of ze neemt de rol van diaken op zich. Maar, gemeente, wat is ziek zijn nu precies wanneer de *beterschap* bestaat uit *diakonein*?

Zou de genezing niet ook heel veel over de ziekte zeggen?

De ziekte van de schoonmoeder vindt nota bene plaats op Sabbat, de dag van de Opstanding, de dag van het éinde van de ballingschap, de dag waar Ezechiël van droomt... We zijn in het verhaal net thuis uit de synagoge... waar het trouwens al niet veel beter was, want daar in de synagoge was immers de man 'in de onreine geest', ofwel, daar werd wartaal gepredikt... daar ging het woord alle kanten op behalve de goede... de sabbat waarover we lezen is dus bepaald niet wat hij zijn moet, zowel in de synagoge als thuis...

En nu dus, hier thuis, in het heel gewone leven, in het leven van burens, van vrienden, van mensen... daar blijkt wat er werkelijk mis is op deze sabbat: De ziekte van de schoonmoeder - en daarmee dus van de hele synagoge, van de hele kerk die nu thuiskomt - de ziekte is dat de diakonie niet lukt. Mensen die toch bedoeld zijn om te leven mét elkaar, te zorgen vóór elkaar - man en vrouw schiep Hij hen, kortom mensen die bedoeld zijn als mensen sámen... die mensen lukt het niet om er voor elkaar te zijn. En dan is het leven ziek, verziekt.

En hoe dichtbij komt dan het verhaal? Hoe dicht bij onze tijd. Maar vooral ook, hoe dicht bij ons als kerk? Want laten we eerlijk zijn, diaconie is ook niet de sterkste kant van de Protestantse Gemeente Enschede. Zeker, er is wat veranderd, de voorbije jaren. We hebben de banden met verschillende diaconale bondgenoten in de stad aardig aangehaald. Ons Citypastoraat draait overuren, en in dít kerkgebouw houden we in oecumenisch verband élke zondag het inloophuis open. Maar de belangrijkste

discussies binnen onze kerkgemeenschap gaan desniettemin voortdurend over beleid, over geld, formatieruimte, gebouwen, organisatie... Terwijl we nog steeds niet of nauwelijks weten hoe we er gewoon kunnen zijn, present kunnen zijn, voor de mensen om ons heen, voor het leven in deze stad, in deze buurt, in de straat. En daarin staan we als Protestantse Gemeente Enschede echt niet alleen, hoor. Diaconie is op heel veel plekken in het land een behoorlijk lam pootje van de kerk.

En dan ben je ziek - zo vertelt ons het Evangelie van vandaag. Een kerk die wel aan zichzelf kan denken, maar die het niet of nauwelijks lukt om er te zijn voor de mensen om haar heen (juist als ze dat graag wil!!!) - zo'n kerk is ziek.

En nu heel concreet: Ongeveer midden in onze gezamenlijke wijk staat het Huis van Verhalen. Het is één van de zogenaamde 'bondgenoten' van onze Protestantse Gemeente. En onze wijkdiakenen hebben daarom als opdracht om goed contact met het Huis te onderhouden. Dat doen ze met verve. Dat is de officiële kant. Maar inofficieel gebeurt er nog veel meer. Heel wat leden met name uit onze wijkgemeente zijn vrijwilliger in het huis. En daar beleven ze goede tijden. Daar beleven ze hun geloof. Daar beleven ze de rijkdom van hun geloof! Daar vieren ze hun geloof. Door gastvrij te zijn, open voor wie komt, en door zo een toenemend kostbare rol te vervullen daar in de wijk, door zo toenemend mensen bij elkaar te brengen in de wijk, kunnen die vrijwilligers hun geloof handen en voeten geven. En dat doet zó goed, vertellen ze, stuk voor stuk. Het zijn soms haast opstandingsverhalen die je van deze vrijwilligers mag horen.

Maar het Huis heeft het moeilijk. Zo lazen we, in Tubantia en nu ook in Kerk en Stad. En daarmee worden wij als Protestantse Gemeente onontkoombaar voor de vraag gesteld: wat is het huis ons waard? Om het gelijk maar even duidelijk te stellen: ik heb geen antwoord op die vraag. Zelfs niet een beetje. Maar op de zondag van de zieke schoonmoeder die niet kan diakoniën moet tenminste de vraag worden gesteld, naar mijn gevoel.

Als kerk willen we zo graag leren present te zijn bij mensen. We doen ons best om weer dichtbij het leven van alledag te komen. We beseffen anno 2012 maar al te goed dat álle waarheid begint met goed luisteren.

Daarom trekken we ons niet alleen maar terug in dat éne centrale kerkgebouw, waar onze zondagse vieringen zullen plaatsvinden. Maar we willen daarnaast uitdrukkelijk anderzijds weten we heel goed hoe belangrijk het is dat we aanwezig blijven in wijken en buurten. Dichtbij mensen. Liefst op zo klein mogelijke schaal. Kleine ruimtes waar mensen samen kunnen komen, waar ze hun verhaal kunnen vertellen, het leven kunnen delen, elkaar kunnen bemoedigen de handen uit de mouwen te steken... En waar we ook nog even samen stil kunnen zijn. Omdat we beseffen dat juist dat kleine fijne leven plaats vindt voor Gods aangezicht.

Het Huis van Verhalen is niet van de Protestantse Gemeente. En dat moet het ook niet zijn. Maar toch... we kunnen er niet om heen: wat er gebeurt in dat Huis sluit zozeer aan bij wat wij zoeken, in onze wijklocaties. Wat er in het Huis de voorbije

jaren is geleerd, vooral de kunst om écht open te zijn voor mensen... dat zijn lessen waar wij als Prot. Gemeente zo ons voordeel mee zullen kunnen doen...

En als we zo dicht bij elkaar staan... dan kunnen wij als PGE – maar hetzelfde geldt net zo zeer voor onze vriendinnen en vrienden van de Parochie - ... dan kunnen we niet om de vraag heen hoe wij mee kunnen helpen het Huis open te houden. Dan zijn we er niet meer met een paar keer per jaar een collecte. Dan wordt er meer gevraagd. Wat het antwoord is op die vraag... zoals gezegd, dat weet ik niet. Maar ik hoop dat velen mee willen denken... en doen.

En het Evangelie van vanmorgen... leert dat ons nu nog iets in ons denken over deze grote vraag?

Nee - de keuze wordt door het Evangelie van vanmorgen niet voor ons gemaakt. Die keuze ligt bij ons, is ónze verantwoordelijkheid. \Maar misschien helpt het verhaal ons om in ons kiezen wat beter te kijken naar onszelf. Wat is onze ziekte? Ja, onze ziekte is ook dat de kerk krimpt, dat de kerkbalans langzaam maar zeker afneemt. Dat raakt ons diep. Heeft onontkoombaar ingrijpende gevolgen. Maar zijn we niet toch ook op een andere manier óók ziek? Te veel op ons zelf gericht? Te gesloten? Naar buiten toe lam, verlamd. Het diakonein, het dienen, het dienstbaar zijn aan de heel gewone wereld om ons heen valt ons zó zwaar... Zo'n Huis van Verhalen is dan niet alleen goed voor de buurt waarin het gevestigd is. Het kon ook wel eens heel goed zijn voor onszelf. Dat merken we nu al. De ervaringen in het Huis doen ons nú al goed. En hebben we juist dát niet nodig om waarlijk samen sabbat te leren vieren? Zou juist dat niet inderdaad... *genezing* genoemd mogen worden?

Nog een detail uit het verhaal. Hoe geneest Jezus de schoonmoeder van Petrus? Hij raakt haar aan. Dwars door alle wetten van onreinheid heen- dwars door alle angst om het eigen hachje heen, raakt Hij zijn medemens aan. Hij geneest haar door eindeloze nabijheid. Zo mag het zijn in de gemeente van Christus. Zo mag het zijn tussen mensen.

En dan nog één laatste detail. De hele stad *verzamelt zich* bij de deur - zo lazen we. *Synagogein* - zo staat daar in het Grieks. Daar bij de deur van de schoonmoeder, daar rondom die kostbare ruimte van nabijheid en aanraking, ontstaat opnieuw synagoge, kerk. Kerk zoals kerk zijn moet. Laat het zo zijn.

Amen